

Inhoud

Voorwoord	6	5. Onderhoud (beheer)	
1 Over de prairie(tuin)		Onderhoudsvriendelijk?	110
De prairie(tuin) toen en nu	13	Uitgangspunten	110
De aanloop naar mijn huidige bedrijf	18	1. Onkruidvrij starten	
Zonnekloppers, bestand tegen een veranderend klimaat	22	2. Dicht bij elkaar planten	
2 Een prairietuin voor iedereen		3. Bodembedekking aanbrengen	
Bloemenweide versus prairietuin of prairieborder	27	4. Regelmatig controle op onkruid	
Is er nog plaats voor andere planten?	31	Onderhoud volgens de seizoenen	
En de overige tuinelementen?	37	Winter	113
Prairietuin of prairieborder	47	Lente	117
Prairiebeleving voor elk seizoen	53	Zomer	118
3 Ontwerp je eigen prairietuin in 5 stappen		Herfst	120
Samenstelling van de beplanting	60	6. Veelgestelde vragen	
Hoe gaan we te werk?	61	Wat heb ik nodig? Checklist aanleg voor 50 m ²	124
Hoeveel planten hebben we nodig?	63	Hoelang gaat een prairiebeplanting mee?	124
Het stappenplan		Is een prairietuin bij- en vlindervriendelijk?	127
Stap 1: De grassen	69	Moet ik regelmatig water geven?	132
Stap 2: De cool-season planten	70	Mijn planten vallen om, moet ik daar stokjes naast zetten?	134
Stap 3: De prairieplanten	71	Veel planten geven geen teken van leven in het voorjaar. Zijn ze dood?	136
Stap 4: De asters	71	Wat zijn de veelvoorkomende tuinplagen en ziekten in mijn prairie?	136
Stap 5: De speciallekes	72	Wat ruik ik in de prairietuin?	138
Bolgewassen als extractie	74	Zijn er interessante of eetbare planten in mijn prairieborder?	139
4 Aanleg		Mag ik bloemen plukken en hoeveel?	143
Locatie	81	Wat maakt me blij?	144
Grondsoort	82	Plantenlijsten	
De grond plantklaar maken	84	Grassen	148
Onkruidbestrijding: een MUST	84	Cool-season planten	160
Grondbewerkingen	95	Warm-season planten	
Grondverbetering	96	A-lijst	165
Het planten	100	B-lijst	186
Grondbedekking	103	Asters en chrysanten	205
Afboordingen	106	Speciallekes	210
		Bolgewassen	213
		Verklarende woordenlijst	220
		Enkele reviews	220
		Literatuurlijst	221
		Informatie en adressen	221
		Dankwoord	223

Voorwoord

Als stadskind ging ik met mijn jongere broertje op ontdekkingstocht dwars door een braakliggend stuk grond in Leuven. Stiekem met de fiets, want volgens mama was het er gevaarlijk.

Het was spannend om in onze stadsjungle op ontdekking te gaan. Met stokken hakten we geheime paadjes uit. De geuren die vrijkwamen door op die kruidige vegetatie te slaan, herinner ik me nog levendig. Een natuurlijke vegetatie waarin je als kind kunt verdwijnen en waar je helemaal in op kunt gaan. Met alle zintuigen op scherp ontdekten we een poeltje met zwevende insecten en water dat krioelde van het leven, met kikkervisjes, salamanders, libellen... Allemaal hoogst avontuurlijk!

Mijn vader had heimwee naar het dorp waarin hij als boswachterskind was opgegroeid, met velden en bossen eromheen. We werden als kind meegenomen naar het toen nog niet verkavelde Vlaams-Brabantse Roosbeek en Kerkom. We liepen door holle wegen, over velden met klaproos en korenbloem, en langs bloeiende bermen, met een leeuwerik hoog in de lucht. Hier ervaarde ik de natuurlijke schoonheid en geborgenheid van een specifiek stukje natuur.

Later ging ik veel en avontuurlijk reizen. In de woestijn bush van West-Australië met zijn prachtige wilde bloemen ervaarde ik weerom eenzelfde gevoel van opwindend, vrijheid en schoonheid.

Vroegbloeiende *Salvia nemorosa* op de voorgrond.
Op de achtergrond de nu nog bloemloze prairieplanten;
die zullen in de zomer schitteren.

Prairiebeleving voor elk seizoen

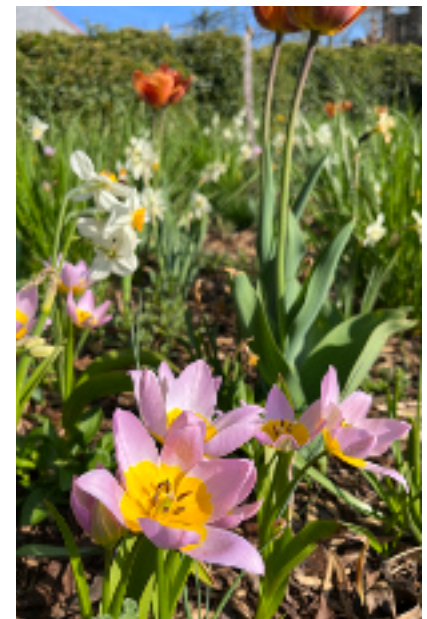
We proberen te streven naar een zo hoog mogelijke rijkdom aan soorten en variëteiten. Door deze intensief te mengen heb je tijdens elk seizoen iets te beleven in je tuin en lijkt de prairietuin wel permanent in bloei te staan.

Lente

De lente kondigt zich vrolijk aan met een festival van kleuren. Sneeuwkllokjes, krokussen en blauwe druifjes, gevolgd door narcissen, tulpen, sierui en *Camassia*. Al snel nemen ze de nieuw ontstane ruimte in. Er zijn steeds meer nieuwe selecties van bloembollen die teruggaan op de meer oorspronkelijke groeivormen die beter passen in natuurlijke tuinen en parken. Deze selecties zijn meestal lager, kleinbloemig en beter ziekteresistent. Ze worden nu reeds massaal toegepast in bloemenweides, grasparken en prairies om de natuurlijkheid en diversiteit te bevorderen. Het mooie is dat je ze niet meer jaarlijks uit de grond hoeft te halen om ze droog te bewaren tot je ze weer in kunt graven. Je kunt ze gewoon laten staan.

Maar ook onze cool-season planten zijn welkom om het voorjaar een extra boost te geven! Ze bloeien vroeger dan de warm-season prairieplanten. Ik gebruik ze meestal op de voorgrond. *Salvia* (salie), *Nepeta* (kattenkruid), *Baptisia* (valse indigo) en *Thermopsis* (schijn-lupine) vervullen het voorjaar.

Je kunt ook spaarzaam gebruik maken van de vrolijke kleuren van vroegbloeiende eenjarige planten zoals *Centaurea* (korenbloem), *Nigella damascena* (juffertje-in-het-groen) met nadien prachtige zaaddozen, een enkele papaver of kamille. Ook vroegbloeiende tweejarige planten zoals *Myosotis* (vergeet-mij-nietje), *Viola tricolor* (driekleurig viooltje) of de heerlijk geurende *Hesperis matronalis* (damastbloem) kunnen een mooie aanvulling zijn. Met als mijn favoriete topper *Aquilegia* (akelei); die heeft prachtige bloemen en vormt geen bedreiging voor de omringende planten wegens zijn weinig plaats innemende fijne blad (groeivorm). De prairieplanten maken zich ondertussen diep wortelend klaar voor de zomer die zich aankondigt.

Grassen

Ik heb lang getwijfeld of ik de van oorsprong Aziatische *Miscanthus* of *Pennisetum* aan dit grassenlijstje zou toevoegen. Sommige *Miscanthus*-soorten kunnen wel erg fors uitgroeien en de haast niet-bloeiende *Miscanthus sinensis* 'Gracillimus' is net als *Pennisetum alopecuroides* 'Hameln' reeds overvloedig aanwezig in tuinen en plantsoenen. Ook al zijn het geen echte prairiegrassen, toch zijn ze een mooie natuurlijke aanvulling. Ik gebruik ze spaarzaam als extra aanvulling of als accent.

Grassen verzachten de kleuren en wanneer we veel van eenzelfde soort gebruiken, kunnen ze zorgen voor een weerkerend ritme in de beplanting. Ze versterken bovendien het natuurlijke karakter van de prairiebeplanting. Als ze door de wind in beweging worden gebracht, voegen ze extra dimensie toe; en als de zon er van achteren op schijnt, krijg je een feeëriek tegenlicht-beeld. Er staan ook enkele cool-season grassen op deze lijst zoals *Calamagrostis*, *Molinia*, *Stipa* of *Deschampsia* die al vroeg op gang komen en die je afzonderlijk of in kleine groepjes mag planten. Plant alle andere hoge prairiegrassen wel in groepjes van 3 à 4 zodat ze genoeg verweer hebben tegen al dat vasteplantengeweld.

Kalimeris – zomeraster

Kalimeris is een aan *Aster* verwante plant uit Japan. De planten vallen op door hun bossige groeiwijze en bijna onophoudelijke bloei en hebben in tegenstelling tot sommige asters geen last van meeldauw. Ze groeien op elke redelijke tuingrond. De planten bloeien lang, blijven netjes, zijn ziektevrij, vallen niet om en kunnen goed tegen droogte.

1 *Kalimeris incisa*

'Alba'

○ wit, juli – sept, 60 cm

Een sterk vertakte, bossige plant die door z'n witte kleur nog het meest lijkt op een kruising tussen een aster en een margriet. Boven het donkergroene, diep ingesneden blad laten de witte madeliefjes, die een geel hartje hebben, zich maandenlang zien.

2 *Kalimeris incisa*

'Blue Star'

○ lichtblauw, juni – sept, 70 cm

Nog steeds de beste allround variëteit. Door de zich almaar vertakkende plant zien we de lichtblauwe, asterachtige bloemen maandenlang. Hoewel de plant er altijd netjes uitziet, heeft die een natuurlijker aanzien dan de gewone herfstasters.

3 *Kalimeris incisa*

'Jürgen Wever'

○ lichtblauw-wit, juni – sept, 100 cm

Als een hogere 'Blue Star' met grotere bloemen die een tikkeltje dieper van kleur zijn. De bloemen meten wel 4 cm in doorsnede en worden wel omschreven als 'wisteriablauw', de kleur van de blauwe regen. De bloemblaadjes zijn licht naar boven gebogen, wat een elegant effect geeft.

4 *Kalimeris incisa*

'Madiva'

○ wit-bleeklila, juni – sept, 70 cm

Dit is een plant zonder ziektes, zich almaar vertakkend en met een eindeloze bloei van lichtpaarse tot witte bloemen. De plant gedraagt zich als bodembedekker, één plant bedekt al gauw een vierkante meter. Heel geschikt dus als pretentieloze bloeier, waar je verder geen omkijken meer naar hebt.

5 *Kalimeris incisa*

'Nana Blue'

○ lichtblauw, juni – sept, 30 cm

Eigenlijk is dit de *Aster ageratoides* 'Adustus Nanus'. Ondanks zijn groeikracht een steengoede plant. Extreem lang bloeiend met lichtblauwe, vrij open, asterachtige bloemen; altijd netjes en nooit ziek. Uitermate geschikt als rand- of voorgrondplant maar houd er wel rekening mee dat de planten zich aardig uit kunnen breiden.

6 *Kalimeris mongolica*

'Antonia'

○ blauw, juni – sept, 90 cm

Hoe goed alle *Kalimerissen* ook zijn, het blauw is altijd wat waterig. Deze variant is echter uniek vanwege de krachtige blauwe bloemkleur. Het is de blauwste van dit moment. Wordt iets hoger dan andere soorten.

7 *Kalimeris mongolica*

'Mon Jardin'

○ wit, juni – sept, 120 cm

Heeft de gewone *K. mongolica* nog wel eens de neiging iets uit elkaar te vallen, 'Mon Jardin' heeft een uitgesproken stevige vaasvormige groeiwijze met een hoogte die ruim over de meter gaat. Het gezonde donkergroene naaldachtige loof is dan de perfecte achtergrond voor de witte madeliefachtige bloemen.

